

ÖZEL EGE İLKÖĞRETİM OKULU

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

ÜNİTE: Sosyal Bilgiler Öğreniyorum

KONU: Olaylara Bakış

Olgu ve Genelleme

KAZANIM 1 : Yakın çevremizdeki bir
örnekten yola çıkarak, bir olayın çok
boyutluluğunu fark edebilme.

KAZANIM 2 : Olgu ve görüş cümlelerini
ayırt edebilme

OLAYLARA BAKIŞ:

Gün boyunca evde, okulda, sokakta çeşitli olaylarla karŐılaŐmaktayız. Çevrenin kirlenmesi, trafik kazaları bu olaylardan sadece bazılarıdır.

KiŐiler karŐılaŐtıkları bu olayları çoğu zaman tek bir nedene ba layarak açıklamaktadır.

Olayların oluŐ nedenini sadece bir nedene ba lamak doğru mudur?

Dünya üzerinde bir çok olay meydana gelmektedir. Bu olayları bilmek ve anlayabilmek için, tek taraflı değil de, yargılayan bir düşünce yapısına sahip olmak gerekir. Hiçbir zaman bir olayın neden ve sonucu **tek taraflı değildir.**

Olaylar belli bir sebep sonuç ilişkisi içinde meydana gelmektedir.

Trafik Kazaları

Nedenleri: *Sürücü hataları
*Yolların yetersizliği.....vb

Sonuçları: *Can kayıpları ve yaralanmalar
*Bedensel engelli kalma...vb

Bu neden ve sonuçlara başka hangilerini ekleyebilirsiniz?

Sizce bu resimde görülen fabrikadan çıkan dumanın doğaya ve canlılara nasıl bir etkisi olabilir?

*Bu çöpler burada nasıl birikmiş olabilir?

*Çöplerin çevreye zararları nelerdir?

* Balıkların ölüm sebepleri neler olabilir?

SONUÇ

- Sosyal olayların bir çok neden ve sonucu olabilir. Herkes aynı olaydan, aynı şekilde etkilenmeyebilir. Çünkü, kişilerin olayları algılayış ve yorumlamaları farklı olabilir. Bu nedenle aynı olay karşısında herkesten bizim gibi tepki vermesini beklememeli, *hoşgörü* olmalıyız.

Olgu ve görüş:

Bir konu hakkında konuşurken, bence ya da bana göre gibi sözlerle başlayan cümleler kuruyor musunuz?

GÖRÜŞ

Konuşurken kurduğumuz bazı cümleler,gördüklerimizin ya da duyduklarımızın bizde uyandırdığı duygu düşünceleri içerir.

- **ÖRNEK:**

Emre dünyanın en iyi futbolcusudur.

En iyi kadın ses sanatçısı Sezen Aksudur.

Elmanın tadı portakaldan daha güzeldir.

Bu cümleler yalnızca, kişinin kendi düşüncesini yansıtır.

OLGU

Kendinizi ya da bir olayı anlatırken, çeşitli cümleler kurarsınız. Bu cümlelerden bazıları, herkes tarafından kabul edilen, kanıtlanabilir, ölçülebilir niteliktedir.

ÖRNEK: Boyum 1.55 cm'dir.

Saç rengim siyahtır.

Anıtkabir Ankara'dadır.

Bu gibi ifadeler herkes tarafından kabul edilen, kanıtlanabilir, ölçülebilir ifadelerdir.

- **GÖRÜŞ:**Kişiden kişiye değişen,öznel düşünceleri ortaya koyan,kimine göre doğru ,kimine göre yanlış bilgi ve ifadelerdir.
- **En sevilen ders ingilizce'dir.**
- **OLGU:**Herkesin kabul ettiği,kanıtlanabilen ölçülebilen ,bilimsel verilere dayanan bilgi ve ifadelerdir.
- **Ankara Türkiye'nin başkentidir.**

Aşağıdaki cümlelerin başına, olgu cümlesiye “O”
görüş cümlesiye “G” yazınız.

- ( ) Türkiye Büyük Millet Meclisi Ankara'dadır.
- ( ) Arkadaşım 40 kilogramdır.
- ( ) Mehmet Okur dünyanın en iyi basketbolcusudur.
- ( ) Bulgaristan komşularımızdan birisidir.
- ( ) Muz en güzel meyvedir.
- ( ) İstanbul Türkiye'nin en güzel şehridir.

17 Ağustos depreminde 17.480
yurttaşımız yaşamını yitirmiş,
43.953 yurttaşımız yaralanmıştır.

Milliyet Gazetesi

Türkiye'deki sel felaketindeki can
kayıplarından belediyeler
sorumludur.

Avrupa Birliği

YUKARIDA YER ALAN İFADELERDEN HANGİSİ OLGU İFADESİDİR?

OLGULARDAN GENELLEMEYE:

Herkesin bildiği ve kabul ettiği bilgilere **olgu** denir. **Kavram** ise ; olayların ve nesnelerin ortak özelliklerini kapsayan genel addır. Bir olgunun **genelleştirilmesi** için tümevarım ve tümdengelim kavramlarını bilmek gerekir.

Tümevarım: Parçadan bütüne varmaktır. Yani küçük olgu ve olaylardan asıl konuya, öze ulaşmaktır.

Tümdengelim: Bütünden parçaya varmaktır.

Bize verilen olguları bir araya getirerek genellemeye ulaşırsak tümevarım yöntemini kullanmış oluruz.

ÖRNEK:

- Rize’de Karadeniz iklimi görülür. (olgu)
- Samsun’da Karadeniz iklimi görülür. (olgu)
- Zonguldak’ta Karadeniz iklimi görülür. (olgu)
- Öyleyse Karadeniz kıyısındaki her yerde Karadeniz iklimi görülür.(genelleme)

Bize verilen bir genellemeden yola çıkarak bir olguya ulaşırsak **tümdengelim** yöntemini kullanmış oluruz.

ÖRNEK:

- Akdeniz kıyısındaki her yerde Akdeniz iklimi görülür.(**genelleme**)
- Antalya Akdeniz kıyısındadır.(**olgu**)
- Öyleyse, Antalya kıyısında Akdeniz iklimi görülür.(**olgu**)

• GENELLEME ÖRNEĞİ:

OLGU
Nijerya ,Somali,Hindistan
sıcak iklim kuşağındadır

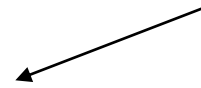
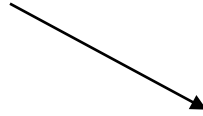

KAVRAM
Sıcak İklim

OLGU
Nijerya ,Somali,Hindistan'da
yaşayan insanların ten rengi
koyudur.

KAVRAM
Koyu Tenlilik

GENELLEME
Sıcak iklim kuşağındaki ülkelerde yaşayan insanlar
genellikle koyu tenlidir.